

Univerzita Hradec Králové Pedagogická fakulta

Pedagogická fakulta

Univerzita Hradec Králové

Hodnocení bakalářské práce

Posudek vedoucí práce

Jméno autora: Ester Zahálková

Název práce: *Spolupráce sociálních pracovníků s Romskou rodinou*

Vedoucí: Mgr. Gabriela Caltová Hepnarová, Ph.D.

Téma práce je velmi aktuální, souvisí především s praxí studovaného oboru. V úvodu si autorka klade hlavní vědecko-výzkumnou otázkou v tomto znění: „...*jak hodnotí sociální pracovníci svoji spolupráci s romskou rodinou?*“. Dále je stanoven vědecko-výzkumným problémem práce, který směřuje k popisu procesu spolupráce mezi sociálními pracovníky a romskou rodinou. **Cíl práce není explicitně stanoven**, autorka naopak zmiňuje několik stěžejních domněnek, které provázejí její úvahy nad zvoleným tématem (viz str. úvod práce). Vzhledem k tomu, že z dalších kapitol práce vyplývá, že si autorka zvolila kvalitativní strategii, je již v úvodu patrná první závažnější chyba v přístupu ke zpracování práce. Autorka se domnívá, že na základě zvolené strategie bude možné její domněnky vyvrátit či potvrdit. Což je předpoklad naprosto mylný a během studia s ním jsou studenti seznámeni.

Obsahová struktura textu bakalářské práce sleduje zvolené téma. První kapitola se zaměřuje na přiblížení sociální práce a především sociálních služeb. Autorka se věnuje jednak základnímu vymezení sociální práce i služeb, tak vztahu mezi pracovníkem a klientem služby. První kapitola se věnuje také procesu práce s klientem, celkově jde o **přijatelně zpracovaný text, který poskytuje základní vhled do problematiky**.

Druhá kapitola práce se zaměřuje na Romy jakožto na klienty sociálních služeb. V této části práce autorka nejprve přibližuje specifika Romů, pozornost je věnována také problematice soužití Romů a neromů či vybraným sociálním problémům. Samostatná kapitola pojednává o

specifických rysech života v romské rodině a komunitě. Autorka zde představuje vybrané aspekty, které mohou pracovníkům napomoci efektivněji spolupracovat s romskými rodinami. Třetí kapitola je již podrobněji věnována sociální práci s rodinou. Větší část textu se však zaměřuje spíše na související otázky spolupráce, než na samotný proces budování vztahu mezi pracovníky a rodinou. Kapitola přináší množství dílčích poznatků, které jsou prezentovány v menším rozsahu. Text tak působí útržkovitě a představeny jsou jen základní obecné poznatky.

Celkově hodnotím první kapitoly práce jako přijatelně zpracované, svou obsahovou náplní poskytují ucelený přehled o tématu a mohou sloužit jako přijatelný základ výzkumného šetření.

Čtvrtá část práce představuje plán výzkumného šetření. Autorka si stanovila cíl výzkumného šetření, kterým „*bylo, zjistit jak probíhá proces spolupráce mezi sociálními pracovníky a romskou rodinou u vybraného vzorku respondentů. Jak sociální pracovníci tuto spolupráci hodnotí.*„(str. 33). Sledovaným vědeckovýzkumným problémem byl proces spolupráce sociálních pracovníků a romských rodin. Autorka práce si dále stanovila několik hlavních a několik dílčích výzkumných otázek:

1HVO: Jak probíhá proces spolupráce mezi sociálními pracovníky a romskou rodinou?

1DO: Jaká jsou specifika při práci s touto cílovou skupinou?

2DO: Jak lze navázat funkční spolupráci s cílovou skupinou?

a) v obecné rovině

b) ohledně vzdělávání

2HVO : Jak sociální pracovníci hodnotí tuto spolupráci?

1DO: Jak hodnotí na základě svých zkušeností tuto spolupráci?

a) v obecné rovině

b) ohledně vzdělávání (str. 24)

Dále autorka představila také nástin tazatelských okruhů rozhovoru, které transparentně propojila s výzkumnými otázkami (str. 24-26). Poněkud nejasně je objasněn výběr výzkumného vzorku, respondenti jsou představeni, ale není jasné, zda jediným kritériem pro výběr bylo jejich zaměření na romské rodiny, nebo hrálo roli ještě něco dalšího?

Výstupy výzkumného šetření jsou nejprve představeny v popisu vzniklých kategorií. Tyto kategorie mají jednoduchou strukturu a místy jsou nekonzistentní. Jedná se spíše o souhrny výroků z rozhovorů, analytická část práce s textem je zastoupena méně. Větší část vzniklých kategorií se dotýká spolupráce jen okrajově. Dále autorka představuje výstupy v podobě zodpovězení výzkumných otázek. Zde působí zmatečně drobný překlep, kdy je dílčí

výzkumná otázka původně označená jako DVO 2b, označena jako DVO3. Vyhodnocení této otázky je sporné také obsahově, celkově je popis značně nekonzistentní, podobně vyznívá i popis dalších odpovědí na výzkumné otázky. Míra propracovanosti kategorií je velmi malá, ale vnímám ji jako dostačující.

Jazyková úprava práce je přijatelná, poněkud problematické je členění odstavců, kdy není jasné, co je klíčem k rozřazení textů, místy text patrně uskočil jinam, než bylo zamýšleno.

Uvádím příklad ze strany 18, kde je text strukturován následovně:

„... Kromě rizika sociálního vyloučení se zde pracuje také s pojmem ohrožená rodina. Ohrožená rodina je rodina, ve které je přítomna sociální nerovnováha ve fungování vztahu buďto mezi jednotlivými členy rodiny, nebo mezi rodinou a jejím okolím. Při práci s tímto typem rodiny musí sociální pracovník úzce spolupracovat s OSPODEM.

(Orgán sociálně - právní ochrany dětí). Jde o situace, kdy si již rodina není schopna poradit sama a potřebuje pomoc zvenčí. Specifickou podkategorií je rodina ohrožená sociálním vyloučením....“

Při práci se zdroji postupuje autorka přijatelným způsobem. Autorka čerpá z relevantní odborné literatury, výjimku tvoří pouze zahrnutí kontroverzní publikace Petra Bakaláře, ze které čerpá svérázné rozdělení romské komunity (str. 9). Celkově jsou jednotlivé kapitoly zpracovány pouze na základní úrovni a autorka často zůstává pouze na povrchu problému.

Doporučené hodnocení: A B C D E F

Konkrétní náměty, připomínky nebo otázky vyžadující doplnění u obhajoby:

1. Jaká doporučení byste navrhla pro práci s romskými rodinami?
2. Jaké limity vnímáte při práci s menšinami?

27. 4. 2020

Mgr. Gabriela Caltová Hepnarová Ph.D.